

ANGREB AF SKADEGØRERE I VINTERSÆD OG RAJGRÆS I REGISTRERINGSNETTET I UGE 18

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der er trods det tørre vejr fundet meget Septoria i nogle tidligt såede hvedemarker. I hvede er fundet gulrust i en del marker med Benchmark.

4. REGISTRERING AF ANGREB AF SVAMPESYGDOMME I VINTERSÆD ER FORETAGET.

Nedbøren er faldet meget forskelligt i den forløbne uge, og flere steder er faldet omkring 10-15 mm nedbør. Nogle har dog ikke fået nedbør, og enkelte steder har der været skybrud.

Indtil vækststadium 32 (2 knæ udviklet) bedømmes sygdomsangrebene på hele planten. Fra og med vækststadium 32 bedømmes kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade. De vejledende bekæmpelsestærskler følger også denne bedømmelsesmetode.

VINTERHVEDE

Der er fundet gulrust i Benchmark i ca. 20 procent af markerne i registreringsnettet nemlig ved Sejlet ved Horsens, Sønderborg, Ultang (Haderslev), Tavlov, Skodborg ved Vejen og Bedsted ved Esbjerg (1-85 procent angrebne planter).

I Sheriff er ved Binderup (Kolding) fundet gulrust på 75 procent af planterne.

I Kalmar er fundet gulrust ved Binderup (Kolding), Sejlet og Bedsted (5-10 procent angrebne planter).

I Torp er fundet 0,1 procent angrebne planter ved Ferritslev på Østfyn.

Fra praksis er tidligere meldt om en del tilfælde af gulrust i Benchmark ved Kolding, Åbenrå og især på Als, især i tidligt såede marker, ligesom der er fundet angreb i Benchmark i en mark ved Fredericia, Haderslev, 2 marker ved Vejle, Mallings, Låsby, 2 marker ved Langå, Sydfyn, Kerteminde, 2 marker ved Nakskov, Sakskøbing, Kragenæs (Lolland) og Møn. I flere af markerne ses flere store reder i marken.

I Sheriff er der tidligere meldt om angreb på enkeltplanter i en mark på Als, Skanderborg, Odense, Møn og 2 marker ved Middelfart og 2 marker ved Vejle. I en mark ved Broager var der kraftige angreb.

I Kalmar er fundet angreb på enkeltplanter i en mark på Langeland og Rødby.

På Sydlangeland er også meldt om reder af gulrust i den mindre udbredte sort Drachmann.

Der er ikke registreret angreb af brunrust.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter (Benchmark, Kalmar) ved konstateret angreb i marken eller i området og i delvis modtagelige sorter (Sheriff m.fl.) ved over 1 procent angrebne planter. Effekten af en behandling holder sig ved højt smittetryk ca. 2 uger.

Meldugangrebene er overvejende svage. Mest er fundet i Torp. Meldug anbefales i vækststadium 32-40 (2 knæ udviklet og indtil lige før begyndende skridning) bekæmpet ved over 25 procent angrebne planter.

Mange marker er nu i vækststadium 32 (2 knæ udviklet) eller 33 (3 knæ udviklet). Fra vækststadium 32 optælles antal dage med nedbør med henblik på bekæmpelse af Septoria. I modtagelige sorter udløser 4 dage med nedbør (over 1 mm) en Septoriabekæmpelse. I mindre modtagelige sorter (Sheriff, Informer) udløser 5 dage med nedbør optalt fra vækststadium 37 (fanebladet synligt) en bekæmpelse. I alle sorter udløses også en bekæmpelse, hvis mere end 10 procent af planterne har angreb på 3. øverste blad i vækststadium 45-59. I CropManager.dk kan man nu også følge risikoperioder for Septoria. Her vises på markniveau antal sammenhængende timer med bladfugt (over 85 procent relativ fugtighed eller over 0,2 mm nedbør pr. time). Læs nærmere om [Nyt beslutningsstøtteværktøj til Septoriabekæmpelse](#). ([Kræver abonnement](#)). Den sidste uges nedbør har udløst Septoriabekæmpelse de første steder.

I flere marker især i tidligt såede marker er i den forløbne uge rapporteret om mere udbredte angreb af Septoria, der sidder relativt højt oppe i afgrøden på det nuværende 3. øverste blad. Dette blad bliver til sidst til det 5. øverste blad, såfremt afgrøden nu er i vækststadium 32 (2 knæ udviklet). Flere har også meldt om, at disse angreb især er set i tidligt såede marker med Sheriff. Angrebene må skyldes den lange fugtige periode i marts. Den langsomme vækst i april spiller nok også en rolle, da angrebene har kunnet nå at brede sig til naboblade. I marker med meget Septoria på 3. øverste blad anbefales nu også en bekæmpelse, såfremt der har været 2-3 dage med nedbør i den sidste uges tid eller der har været en risikoperiode i CropManager. Dette gælder også i Sheriff, da det er usædvanligt, at der så tidligt er meget Septoria i denne

sort.

Ved bekæmpelse på nuværende tidspunkt kan anvendes omkring 0,3 l Prosaro, der har god effekt mod både rust, meldug og Septoria. Ved mere udbredte angreb af Septoria eller rust hæves dosis til 0,4 l Prosaro. Proline Xpert kan også anvendes, men der skal så tilsættes lidt ekstra Orius mod rust i rustmodtagelige sorter. Er der behov for ekstra meldugeffekt kan tilsættes Talius.

Det gennemsnitlige vækststadie er 32 (2 knæ udviklet), mens mange marker også er i vækststadie 31 (1 knæ udviklet) hhv. vækststadie 33 (3 knæ udviklet).

Billede 1. Septoria i hvede på de nuværende 3. øverste blade fotograferet

26. april af Kasper Holm Kristensen, LMO.

VINTERBYG

Bygrust er fortsat mest udbredt, og relativ kraftige angreb er fundet i mange marker. Mest er fortsat fundet i KWS Kosmos, SY Galileo og KWS Meridian, og mindst er fundet i Frigg.

I registreringsnettet er pt. udløst bekæmpelse i ca. 40 procent af de ubehandlede observationer. Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter i vækststadiet 31-65 (1 knæ udviklet til under blomstring) ved over 10 procent angrebne planter.

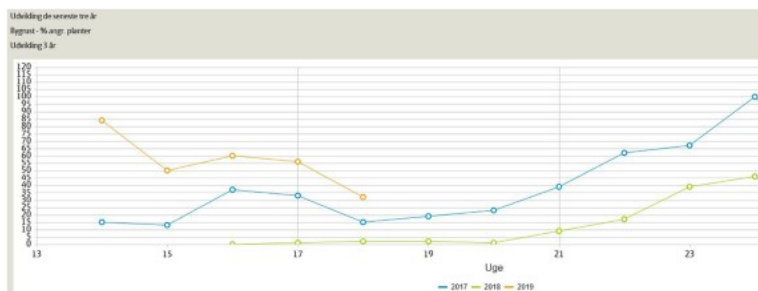
Skoldplet er næstmest udbredt, og mest ses i Frigg.

Til svampebekæmpelse omkring skridning kan f.eks. anvendes 0,3-0,4 l Propulse + 0,25 l Orius/Comet Pro. Ved kraftige angreb af bygrust hæves dosis af Orius/Comet Pro lidt.

Fra Tyskland angives, at bekæmpelse skal udføres før stakken bliver udfoldet, da de udfoldede stak opfanger sprøjtevæske, der skulle lande på bladene.

Der er fortsat spredning på markernes udviklingstrin. Det gennemsnitlige vækststadium er 37 (fanebladet synligt).

I figur 1 er udviklingen af bygrust i 2019 sammenlignet med de to foregående år.

Figur 1. Udviklingen af bygrust (procent angrebne planter) i 2019 sammenlignet med de to foregående år.

TRITICALE

Gulrust og meldug er mest udbredt. Der er fundet gulrust i 3 af 12 marker med Cappricia (0,1-15 procent angrebne planter) og i 5 af 11 marker med Neogen (1-100 procent angrebne planter). I Travoris er fundet gulrust på 3 af 12 lokaliteter (2-50 procent angrebne planter). Fra praksis er tidligere meldt om meget gulrust i Neogen ved Skanderborg.

Brunrust er fundet med svage angreb i enkelte marker.

Der er udløst meldugbekæmpelse i nogle marker med Travoris og Cappricia. Meldug bekæmpes i modtagelige sorter indtil vækststadium 40 (før begyndende skridning) ved over 25 procent angrebne planter og i vækststadium 41-60 ved over 50 procent angrebne planter.

I enkelte marker er også set mere udbredt Septoria på 3. øverste blad.

Til bekæmpelse af gulrust kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius, hvor dosis øges ved udbredte angreb i marken. Orius har også effekt på meldug, tilsæt evt. Talus ved behov for ekstra meldugeffekt.

Vær opmærksom på triazolreglerne. Anvendes der kun Orius til svampebekæmpelse, kan der samlet anvendes op til 1,25 l Orius pr. vækstsæson. Effekten af en behandling holder sig ved højt smittetryk ca. 2 uger.

Det gennemsnitlige vækststadium er 35 (fanebladet tæt på at være synligt).

RUG

Skoldplet og dernæst brunrust er fortsat mest udbredt. Brunrust sidder især på de nedre blade. Indtil vækststadium 32 (2 knæ udviklet) bedømmes angrebene på hele planten. Fra og med vækststadium 32 bedømmes kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade, og angreb på de nedre blade bedømmes ikke længere.

Der er udløst brunrustbekæmpelse i ca. 15 procent af observationerne. Der er fundet mindst brunrust i KWS Vinetto, men derudover ingen klare sortsforskelle.

Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter i vækststadium 32-69 (2 knæ udviklet til afsluttet blomstring). Brunrust udvikler sig om foråret langsommere end gulrust og byggrust, da brunrust trives bedst ved lidt højere temperaturer.

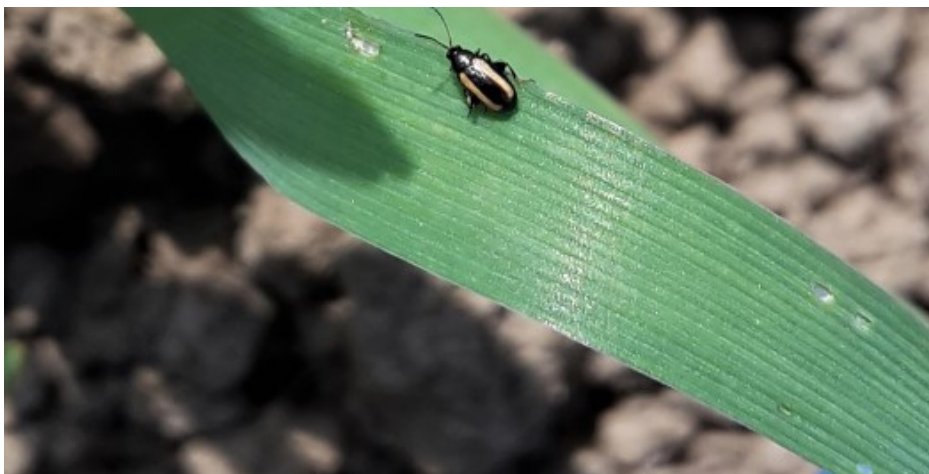
Til bekæmpelse omkring skridning har Prosaro klaret sig godt. I vækststadium 51-65 anbefales omkring 0,35 l. Ved en tidligere bekæmpelse kan anvendes omkring 0,25 l Prosaro eller 0,3 l Orius, hvis man forventer, at yderligere behandling bliver nødvendig.

Det gennemsnitlige vækststadium er 39 (fanebladet udviklet), mens de længst udviklede marker nærmer sig begyndende skridning.

Se data på nedenstående links:

- [Vinterhvede](#)
- [Vinterbygg](#)
- [Triticale](#)
- [Rug](#)

Billede 2. Gulstribet kornjordloppe fotograferet 28. april 2019 af Irene Skovby Rasmussen, VKST. Der er angreb af kornbladbiller i mange vårsædsmarker og i flere marker optræder også gulstribede kornjordlopper. Kornjordloppens larver gnaver senere ved stråbasis.

ALM. RAJGRÆS

3. registrering af svampeangreb er foretaget.

Der er undersøgt 47 marker, og der er fundet relativ meget kronrust. Der er fundet kronrust i ca. 60 procent af markerne og med op til 5-10 procent dækning i tre marker. Fra praksis er også meldt om kronrust i en del marker. I nogle marker er også fundet meget meldug.

Bekæmpelse af kronrust anbefales fra begyndende strækning ved over 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante). Ved kraftige angreb anbefales dog behandling ved førstkomende lejlighed. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,4 l Orius.

Se data på nedenstående link:

- [Alm. rajgræs](#)

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, hvis du vil vide mere om dette emne.